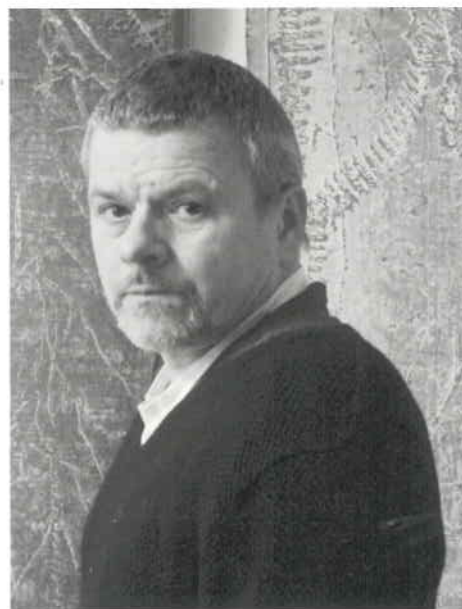

Mikoláš Axmann

Mikoláš Axmann se narodil 24. 2. 1955 v Prostějově

V letech 1978 – 1983 studoval na pražské Akademii výtvarných umění u prof. Ladislava Čepeláka. Jako odborný asistent působil na Českém vysokém učení technickém v Praze (1990 -1992), na pražské Vysoké škole uměleckoprůmyslové (1992 – 1997), na Západočeské univerzitě v Plzni (1999 – 2001), kde založil a vedl dílnu klasického kamenotisku a od roku 2004 zde působí jako docent v Ústavu umění a designu. Je členem sdružení Corpora S, SČUG Hollar a Umělecká beseda. V průběhu let byl častým hostem workshopů a to jak běžný účastník, tak i jako lektor. V Čechách to byl zejména „Velký formát“ ve Valticích a ze zahraničních pobytů byly nejvýznamnější ty v Mexiku, Německu a Belgii. Kromě samotných kamenopisů a kamenotisků, jak své práce nazývá je autorem několika autorských knih a teoretických úvah na téma grafika a litografie. Za svoji práci byl odměňován především v prestižní soutěži Grafika roku. Jeho tvorba se nese ve znamení silných gestických a expresivních tahů většinou výrazné barevnosti. Kromě řady samostatných výstav se účastnil i četných výstav kolektivních. Je zastoupen v mnoha významných sbírkách mj. v National Gallery of Art, Washington D.C., v Národní galerii v Praze, ve sbírce Nadace Hollar atd. Jeho dílo je oceňováno i v kontextu mezinárodním. Je laureátem Ceny Vladimíra Boudníka za rok 2009. Žije a pracuje v Praze.

Sítě

„Kamenotisk je nešťastná disciplína „...Do dětských úst kamene se vrhne proud anilínových barev a synonymem pro litografii se stane barvotisk. A ještě než naplno rozvine svůj potenciál, porodí předčasně nemanželský ošef, který v rukách Roberta Rauschenberga dostane chrčení otisků a nadlouho rozmetá hranice mezi originálem a reprodukcí“.

Takto mimořádně barvitě a vzrušeně hovoří Mikoláš Axmann o situaci litografie ve své habilitační přednášce. Sám se litografii, kamenotisku, tisku s kamene soustředěně věnuje od počátků své samostatné umělecké cesty, od absolutoria na pražské Akademii výtvarných umění ve škole prof. Ladislava Čepeláka. Studium ukončil v době, kdy se ve stále ještě šeré normalizační atmosféře, byť již slábnoucí síly, na české výtvarné scéně začala velmi vehementně uplatňovat nová generace autorů spojená s deklarovaným, i když poněkud opožděným, nástupem postmoderny. Nepochybně každá taková deklarace, která na sebe strhává pozornost v sobě nese nebezpečí přijetí již hotového návodu, kodifikované metody. Ne všichni příslušníci generace však beze zbytku přijímali postmodernistické přístupy ke tvorbě přesto, že jistý osvobodivý étos tohoto proudu jim nebyl cizí. Spolu s několika přáteli založil Mikoláš Axmann skupinu Corpora S neprovázanou jakýmkoliv formovými předpoklady, ale jen přátelskými vazbami a nepochybně hlubokým přesvědčením o smyslu výtvarné tvorby zakotveném mnohem hlouběji než jen v jejích sociálních a obecně kulturních funkcích. Především s Corporou S jsou také spojeny první prezentace Axmannovy litografické tvorby na veřejnosti.

Je udivující, jak málo z toho, co je v českém umění po 2. světové válce označováno jako litografie skutečně litografií je, tedy tiskem z kamene. A právě tomuto médium se v jeho původní podobě celou svou dosavadní tvorbou Mikoláš Axmann věnuje. Jeho tvorba je však stěží postižitelná slovem „grafická“. Není totiž pouze kresebná, ani neužívá pouze ryty do plochy, jak by plynulo z řeckého slova „grafein“. A také jí neprovázejí charakteristické limitované série otisků jednoho díla.

Tvorba Mikoláše Axmanna v atmosféře 80. let a v inspirativním styku s vrstevníky ve skupině nabývala rychle zcela nezaměnitelných osobitých rysů a užívala všech možností, které skutečná litografie nabízí. Plochu Axmannova litografického kamene velmi záhy opanovala rovněž barva, nejen monochromní kresba. Vznikají série monochromních i barevných „jednotisků“, jak byla i nazvána jedna ze samostatných výstav v 90. letech. Jako by se v jeho tvorbě završovala emancipace grafické tvorby jako disciplíny rovnocenné všem ostatním způsobům výtvarného vyjadřování, které jen oproti jiným užívá otisk jako prostředku ke vzniku uměleckého díla. Multiplikace je ne důležitá, možná dokonce i nežádoucí. Naprosto nemultiplikovatelné jsou pak autorské knihy Mikoláše Axmanna, výtvarné objekty, které v sobě spojují

slovo, literární útvar s obrazem vzniklým opět otiskem z kamenné desky v jedinečné výtvarné dílo.

Klíčovým slovem před tvorbou Mikoláše Axmanna by mohlo být slovo úplnost. Jeho výlučným zájmem není totiž ani jen člověk, ani jen příroda, ale plnost, či úplnost stvoření. Protože člověk je v jeho díle vnořen do světa, do jeho existence, tedy do jeho vystavování, jak zní doslovný překlad toho slova. Člověk je tam přítomen i tehdy, když ho v jeho jednotlivém, třeba formově velmi komplikovaném díle nerozeznáváme jako figuru nebo třeba jako povědomé rysy lidských podob. A svět vyvstává před divákem Axmannových tisků, z nichž mnohé jsou i velkých formátů vzniklých soutiskem několika kamenů na plátně, většinou jako příroda ovládající prostor lidského žití, které je v něm vpleteno. Svět se tu často ukazuje jako neprůstupný a tajemný prostor, ukazuje se jako labyrint, kterým nás neprovede nit rozmožtaného klubka, ale jen údiv, vzrušení, schopnost empatie a jistota neuchopitelného tajemství. Prostor, kosmos, tedy původně uspořádanost, je v Axmannových listech ozřejmován, činěn viditelným, geizrem linií, kmitajících silokřivek toku energie, protože státnost světa každodennosti je pouze zdánlivá. V případě mnoha tisků, v nichž je zřejmá autorova svrchovanost v užití barvy, si nutkavě vzpomeneme třeba i na prehistorické skalní a jeskynní malby, které svou souslednou kompozicí vršících se znaků zaklínají tajemství úplnosti světa, která zůstává skrytá i dnešnímu člověku.

Nejnovější řada barevných tisků z kamene na plátně Mikoláše Axmanna nazvaná Síť splétá předtvoří síť budovaných ve stupních okruží řazených v mnoha vrstvách za sebou, propojených vnitřními spojnicemi. Síť tak vytváří obraz prostoru, který je prostoupen světlem, oním viditelným tokem energie, která nemá zřídlo, protože vše zalévá a konstituuje. Přes jistotu možnou symboličnost vyznění těchto tisků nelze popřít i jakousi reálnou hmotovost síti, které mohou být ochranou či zábranou, dělicím elementem. Mezi barevnými tisky této řady se také objevuje oblíbený autorův námět vinice, racionálního lidského výtvaru pravidelné formy. Narýsovanou síť racionality ale zcela pohltí a skryje příroda, mohutnost, jejíž vláda se vyjeví v neodolatelné vitalitě vegetace. Tato síť také, při všech širokých možnostech výkladu, které to slovo dnes nabízí, může být nikoli sítí jako rozostřujícím zastíněním nebo ochranou čehosi za, ale může být i obrazem samotného nejvnitřnějšího prostorového uspořádání hmoty, jak mu rozumí soudobá fyzika: „Hmotu, ať už jde o křeslo, člověka, nebo hvězdu, tvoří téměř výhradně prázdný prostor...“ (M. Chown). Jako by Mikoláš Axmann svými obrazy vzešlými z plochy kamene procházel udivující stavbou světa, který není rozdroben na předměty, ale je stále složitou živoucí, oduševnělou strukturovanou jednotou, uspořádanou „...jako by vesmír věděl, že přicházíme.“ (F. Dyson), strukturovanou jednotou, v níž je člověku nabídnuto porozumět.

Ivan Neumann

OSTRAVA!!!

OSTRAVA!!!
MORAVSKÁ OSTRAVA
A PŘÍVOZ

Galerie Magna, Bieblova 3, 702 00 Ostrava / výstava potrvá od 14. 11. do 19. 12. 2012

Tento projekt je realizován za finanční podpory statutárního města Ostravy a Městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz

Vinice, 2012, kamenotisk na plátně, 100 x 85 cm